# „Chceš být zdráv?“

Hošťálková 1. 8. 2021

**Písně:** 213, 383, 474, 682, 699
**Čtení Písma:** ev. Jana 5, 1 - 16; Žalm 34, 2 - 7
**Text kázání:** ev. Jana 5, 6 - 9

Milí bratři a sestry,

vyprávění o uzdravení člověka, který byl třicet osm let nemocen, nás vede do Jeruzaléma, do prostoru rybníka Bethesdy. Byl hned za městskými hradbami a muselo to být prostředí veliké lidské bídy, životních tragedií a nářků. Slyšíme, že tam ***„lehávalo množství nemocných, slepých, chromých a ochrnutých“***. Stahovali se tam ze široka a daleka, a všichni tu žili velikým očekáváním. Když jim nepomohli tehdejší lékaři, doufali, že právě zde najdou ztracené zdraví. Lidé si vysvětlovali léčivost vody rybníka tak, že do něj čas od času sestoupí anděl Boží, rozčeří jeho hladinu a právě v tento „velký okamžik“, že je nejpříhodnější do té vody skočit a vykoupat se v ní. Tíživě určitě působily i hygienické podmínky, které tam panovaly. Dnes by patrně nikdo z nás do takového rybníka nevstoupil.

Dozvídáme se i to, že tam bylo „patero přístřeší“, nejspíš nějaké chatrné příbytky, které měly chránit před ostrými slunečními paprsky. Možná jakési starověké lázně, ve kterých nebyla vznešená společnost, ale lidé v hadrech, v zajetí nářků, vydědění ze společenství zdravých, lidé, kteří měli jen nepatrnou naději, že se v jejich nešťastném údělu něco změní. Všichni tu ale čekali na to, až se rozčeří hladina rybníka. A když k tomu došlo, pak se do něj všichni hnali jako o závod. Krátce, Bethesda je obrazem veliké lidské bídy a ubohosti. Sem tam se někomu poštěstilo, že byl uzdraven, ale to velké množství ostatních tam stále čekalo na zázrak a on nepřicházel. Jak tenká jsou často stébla, kterých se my lidé ve své nejrůznější bídě chytáme.

Mohli bychom se ptát, proč Ježíš vůbec na tato místa zavítal? Evangelista nám k tomu nic bližšího nepoví, ale je možné si to domýšlet. Ježíš patrně chtěl dát člověku, nám, na srozuměnou, že na tomto světě neexistuje žádné beznadějné místo, kterému by se On vyhýbal, nebo před kterým by kapituloval, nebo které by bylo Bohem dokonce zapomenuto, jak se nám lidem často zdá, když se dostaneme do nesnází a trápení. Ten, kterého vyhlíželi proroci, onen vytoužený Spasitel je tu! A jeho místo na tomto světě bylo a je právě v lidském zoufalství a beznaději. Ze všech možných lidských běd a trápení, které nás potkávají je největší snad právě zoufalství a beznaděje.

Pán Ježíš se tedy zastavil u rybníka Bethesdy a ujal se tam jednoho trpícího a zbědovaného člověka. To, co se od něj Ježíš dozví, nám dává tušit, proč Ježíšův zájem platil především jemu: ***„Ježíš spatřil, jak tam leží, a poznal, že je už dlouho nemocen.“*** Byl takto nemocen už třicet osm let a po celou tu dobu marně hledal své ztracené zdraví patrně právě zde. Dovedeme si my zdraví představit velikost neštěstí tohoto člověka, který po celou dobu své nemoci šel od marnosti zas jen k marnosti svých nadějí na zdraví?

Odpověď, kterou dal Ježíšovi je velmi výmluvná: ***„Pane, nemám člověka, který by mě donesl do rybníka, jakmile se voda rozvíří. Než se tam sám dostanu, jiný mě předejde.“ „Nemám člověka“*** - těmito slovy je dokreslena a shrnuta velikost jeho - a nejen jeho - neštěstí. Je krásné „mít člověka“!; mít někoho, komu nejsem lhostejný, kdo mně pomůže, o koho se mohu opřít ve chvílích nejistoty a nouze.

Ten nemocný tehdy *„člověka neměl“*. Zdraví o něj ztratili zájem, vyhýbají se mu, je jim nepříjemný, vždyť by jim byl jen na obtíž. Řekli bychom si tedy, že alespoň mezi lidmi stejně postiženými by měl vládnout jakýsi duch solidarity a vzájemné pomoci. Rádi bychom si mysleli, že společná bída přivádí člověka k člověku blíž, že stírá mnohé rozdíly a protiklady. Ale z tohoto příběhu slyšíme (a jak to také v životě chodí, poznáváme), že opak je pravdou! Boj o život a místo na slunci se neodehrává jen mezi lidmi zdravými, zdatnými, plnými ctižádosti. Ve stejné míře se to děje i tam, kde se lidé sotva drží na nohou. Když se v rybníku Bethesda voda rozvířila, hnal se jeden přes druhého do vody. Nikdo nemyslel na nikoho jiného, než sám na sebe. Je to tak pochopitelné! Ta slova nemocného: ***„Nemám člověka!“***, jsou nejvýmluvnějším dokladem. toho, jak to mezi námi lidmi - zdravými i nemocnými - chodí; ta slova jsou naší obžalobou.

I proto se Pán Ježíš ujal právě tohoto ubohého a právě na něm dokazuje nejen svou podivuhodnou moc Syna Božího, ale také nesmírnou Boží lásku k nám lidem. Snad bychom od této Boží lásky právem očekávali, že se v Ježíši Kristu skloní ke všem trpícím a nešťastným kolem tohoto rybníka, že je uzdraví všechny. Nebylo to snad v jeho moci?! Ale Kristus věděl, že v odvěkém Božím plánu ještě nenadešel čas, kdy ustane každá nemoc, i tak mnohá bída, kdy se pláč změní v radost, protože už nebude ani smrti. Tento čas zde ale ještě není, a před plánem nebeského Otce se musí ve své synovské poslušnosti sklonit i On. Snad i proto se omezil na tohoto jediného člověka, aby právě na něm dokumentoval, že přes všechno, je tento čas již v pohybu, že se přibližuje.

Ježíš k tomu nemocnému člověku přistoupí s otázkou: ***„Chceš být zdráv?“*** Tato otázka jej zastihla zcela nepřipraveného, snad ji ani nevnímal a místo toho vypráví o trápeních souvisejících s nemocí. Svůj příběh nejspíš vyprávěl již mnohokrát. Možná při tom vždy doufal, že se u něj přece jen jednou někdo zastaví a v příhodné chvíli mu do vody pomůže. Ježíš se jej ale ptá: ***Chceš být zdráv?“*** On ho neposlouchal proto, aby jej politoval a zas šel dál; nečeká už ani na odpověď a poví mu: ***„Vstaň, vezmi své lože a choď.“*** Ten člověk vstal, ***„vzal své lože a chodil“***. Na svém loži proležel několik desetiletí svého života, toto lože se stalo skutečným symbolem jeho bídy! A teď najednou směl vstát, vzít je na záda a triumfálně je nést ulicemi města, jako znamení své záchrany.

Jakoby se zde dostával ke slovu také Boží humor, jakoby tu bylo naznačeno: *„Tak teď si své role vyměňte! Už ses, ty ubohé lože, toho chudáka dost nanosilo, teď zas pro změnu ponese on tebe.“* Ovšem to, co pro něj Ježíš v této chvíli vykonal, jej především vede k vítěznému, radostnému jásání. Jeho ústa jsou plná radostných chval. To se děje tam, kde člověk pozná a prožije, co vše od svého Pána přijal! A v tomto prozření jsou náhle jeho ústa plná chval, podobně jako ústa žalmisty: ***„Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála!...“***

Ale tato radost a nadšení má své znamínko na kráse, nelibost a mračení těch nejzbožnějších národa: ***„Toho dne však byla sobota“***, a oni ***„tomu uzdravenému řekli: Je sobota, a proto nesmíš nosit lože.“*** V sobotu nebylo dovoleno nést, ani pod paží, sebemenší věc - a tento opovážlivec se nerozpakuje nosit na zádech celou

postel. Narazil na potíže. Ve skutečnosti ovšem narazil na lidskou zbožnost! Nedá se přehlédnout, jak toto vyprávění vyústí v kritiku zbožných. Ten uzdravený to nakonec svádí na Ježíše a tomu je opět těmito zbožnými vyhrožováno smrtí, kvůli rušení posvátného sobotního dne.

Je to neuvěřitelné, ale je tomu skutečně tak! Jak se naše lidská zbožnost může soustředit na věci nepodstatné a podstatné jí unikají! Jak se může dokonce pokusit zatarasit cestu samotnému Bohu! Jak člověk při vší své proklamované zbožnosti nakonec vůbec nemusí chápat veliké Boží činy ani dění, které vyvolal sám Bůh! Ti zbožní tenkrát si vlastně osvojovali právo předepisovat Bohu, jak má jednat, kdy člověku z bídy a trápení pomáhat smí a kdy ne. Tento text má být i pro nás určitým upozorněním: *„Dej si člověče pozor, i se svou zbožností se můžeš dostat na scestí, ke zbožnosti se velmi často přidružuje slepota a hluchota. Buď bdělý! Dobře Ježíšovu slovu naslouchej, studuj jeho jednání a dobře si je zapamatuj!“*

Jak tento příběh uzavřít? Ježíš Kristus nepřišel pomáhat nám lidem jen tak, aby nás na chvíli pozvedl z našich bolestí a trápení a pak abychom opět upadli do spárů nemoci a smrti. To, co Ježíš vykonal s tímto těžce nemocným, chce pouze signalizovat, že v Ježíši Kristu k nám přišel Někdo, před kým musí ustoupit nemoc i sama smrt, a také to, že mu nejde jen o naše časné bytí, ale o samotnou věčnost. A jeho církev má toto poselství o spasení zanést lidem všelijak trpícím, zklamaným, ušlápnutým a postiženým.

Ježíš přišel, abychom nebyli odkázáni pouze sami na sebe nebo na druhé lidi, aby naše naděje nekončila někde tam, kde člověk v bolesti a zklamání nad svým životem říká: ***„Pane, nemám člověka“***, ale aby naší skutečnou nadějí byl Pán Ježíš Kristus sám. A tak abychom vždy žili poznáním: *„Nejsem sám, mám svého Spasitele a On má mne, stojí při mně, nemusím se bát!“* A zároveň my, kteří takto postiženi nejsme, abychom jednali ***„na místě Kristově“***, dávali sami sebe Pánu i potřebným kolem nás k dispozici.

Amen.